

de tiende VLEGEL

LASTIG MAANDBLAD VOOR EDE

BETAAL NIETS!

Tel.nr.	1-1-1984	1-1-1984	1-1-1984
1	9.25	9.15	10.25
2	11.25	12	10.25
3	12.75	12.50	10.25
4	10.25	10.25	10.25

Colofon

DE VLEGEL

Nr 10 Jaargang 1 dec '84

Prijs per los nummer f 1,50

ABONNEMENTEN: 5 nummers f 6,-

Postabonnement voor buiten
dorpskernen Ede & Bennekom
f 8,50

Over te maken op: Gelders-
Utrechtse Bank Ede. Rek.nr.
92.68.74.624 tnv D.Bannink
ovv Vlegel abonnement
Gironummer van de bank 821000

Postadres:

De Vlegel
Postbus 8094 Ede

Aan dit nummer werkten mee:
Sjoerd, Jannette, Wim, Arie,
Anneke, Geert, Tom, Erik,
Jan en Dirk.

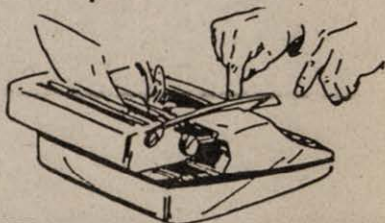
Datum verschijnen Nr. 11
22 december

Kopy sluitingsdatum: 5 dec.

J.N.H.O.U.D.

TIEN KEER DE VLEGEL	3
KRUIDENIERS MENTALITEIT	9
STUUR 'NS EEN KAARTJE	10
VAKANTIE IN SPANJE?	11
KABELPERIKELEN II	12
GEZOCHT: NIEUWE ENERGIE- EN GELD- BRONNEN .	13
WAT MAAKT ZO'N PIEMELTJE NOU UIT .	14

redaxioneel

Je zult je zodra je de Vlegel in de bus zag liggen wel hebben afgevraagd wat dat rare rode strikje te betekenen zou hebben. Nou, kijk dan eerst maar eens naar het nummer

Juist, het is de TIENDE Vlegel. Een heuglijk feit, ondanks tegenslagen, moeite, veel research en kromme vingers van het schrijven, hebben we het dan toch maar gelapt. Hoe 'krom' die vingers zijn kun je uitgebreid in deze Vlegel lezen. Verder een vervolg op seksisme en militarisme, nog een stuk over de kabelperikelen, een verhaaltje over de opspanningspas en dat is 't dan wel zo'n beetje.

Niet veel onderwerpen, maar toch nog wel aardig wat leesvoer.

De volgende Vlegel krijg je, als het meezit, al vóór Kerstmis in de bus i.v.m. vakanties.

Wil je nog iets kwijt of wil je reageren op een artikel, graag, maar dan moet je wel snel zijn vanwege de vervroegde kopsluitingsdatum: 5 december.

Tot slot nog een bedankje aan alle mensen die op de oproep om het abonnementsgeld te betalen hebben gereageerd en hierbij nog een herinnering aan de 'wanbetalers'.

Lees ze!

TIEN KEER

Deze maand het TIENDE nummer van de Vlegel. Een lustrum. Iets om te vieren (in deze verder toch al droevige tijd), Of liever toch maar niet?

In elk geval tijd om eens terug te kijken naar het ontstaan en het reilen en zeilen van de Vlegel als medium (ahum).

opzet

Eind '83, notulen AKB: "Onder een aantal AKB-leden leeft al een hele tijd 't idee om hier in Ede ook 'ns bezig te gaan met de alternatieve pers. Dus zelf een blaadje maken; niet alleen over kernenergie maar over alles wat we zelf interessant vinden. (....) De eerste tijd zal het blad gestencild worden en verspreid via de 29 oktober vredesdemonstratie lijsten. (....) Heb je zin om mee te werken of zie je het juist helemaal NIET zitten, laat dat dan horen!"

Aangezien we niets hoorden, en zeker niets negatiefs (dat wil niet zeggen dat we zelf in ons grenzeloos optimisme geen bedenkingen hadden) zijn we maar begonnen. In de volgende notulen (3-1-'84) wordt de naam al vermeld: de VLEGEL. En tevens de mededeling: het wordt een Opinieblad! Meteen ook al een beperking: stukken van handenaarbeidsklubs en dergelijke plaatsen we dus niet!

Als streefdatum van uitkomst hadden we toen 1 februari. Een week later was dat echter al opgeschoven. We zouden voor 't

eerst in de openbaarheid treden op de Afval-avond van het Ede's Milieu Overleg op 21 februari in het Milec. Dat lukte. Ook werd afgesproken dat de Vlegel los zou komen te staan van de AKB en verder dus niet meer in de notulen zou worden vermeld. Het stencillen, zoals eerst de bedoeling was, hoefde echter niet, omdat we erg goedkoop kunnen drukken. En dat is stukken mooier dan stencillen. Dat waarderen we dan ook nog steeds elke keer. Als we het bij een commerciële drukker zouden moeten laten drukken, kon dat nooit uit en zouden we wel kunnen stoppen. Het zou dan ongeveer drie keer zo duur zijn als nu. Een meevaller dus, wat we nog steeds elke keer weer zeer waarderen. De opzet was dus om informatie te geven over in Ede actieve groepen en om Ede's nieuws, dat in andere bladen niet (goed of genoeg) aan de orde kwam, te behandelen.

Deze twee doelen, de platformfunctie en als tegenwicht voor (wat wij dan zo graag noemen) de burgerlijke pers, komen eigenlijk nog steeds niet goed tot hun recht. Vooral het Ede's nieuws is nog steeds een zorgkindje. Deels, omdat we vinden dat er in Ede toch niet zoveel gebeurt dat het vermelden waard is, maar ook, en dat is waarschijnlijk een belangrijker reden, omdat niemand van ons erg in de Edese politiek is in-

FEBR/MRT '84 NR. 1

'N LASTIG MAANDBLAD VOOR EDE

geburgerd. Verder is 't natuurlijk ook zo dat we, omdat we nu eenmaal een maandblad zijn, niet erg op de aktualiteit in kunnen springen. Jammer, maar 't ziet er niet naar uit dat we de frequentie van verschijnen kunnen (en willen) opvoeren. We hebben op dit moment de hele maand hard nodig om weer een Vlegel bij de abonnee's te laten komen. Maar aan de andere kant is het natuurlijk ook zo dat iedereen die iets interessants te vertellen heeft, dat in de kolommen van de Vlegel kan doen. Die functie hebben we echter nog lang niet. Daarvoor zijn we waarschijnlijk nog niet bekend genoeg, misschien dat we daar nog eens iets aan gaan doen. Ook komt dat omdat we nog niet 'ingeburgerd' genoeg zijn. Ingeburgerd in die zin, dat mensen automatisch aan de Vlegel denken als ze iets interessants weten, dat, om welke reden dan ook, niet (goed) in de reguliere Edese bladen verschijnt. Of we ooit zover komen, is nog maar de vraag, zelf denk ik dat we daar voor te weinig verschijnen. Maar nogmaals, 2-wekelijks of zelfs wekelijks verschijnen zit er echt niet in!

funkties

Als de functies die bij de opzet van 't blad belangrijk gevonden werden, niet of nauwelijks uit de verf komen, waarom verschijnt de Vlegel dan nog steeds? Wat is de functie dan nu, al dan niet gedwongen, geworden?

De Vlegel heeft de eerste 10 nummers nieuws gebracht dat in de bekende (burgelijke) pers niet aan de orde kwam (en komt). Achtergrond informatie meestal, maar niet zoals de bedoeling was over Ede. Dat begint nu misschien wel te komen (bijvoorbeeld over de kabelperikelen), maar het meeste is landelijk en, en dat is zeker ook zo de bedoeling geweest, met een be-

APRIL '84 NR 2

LASTIG MAANDBLAD VOOR EDE

paald tintje; bekeken van uit een bepaalde optiek. Vaak met een poging tot aktivering (Weiger Defensiebelasting, Kruisraketten, Kerncentrales, kortingen op de uitkeringen, etc.), soms ook met een oproep tot solidariteit (Britse mijnstakers, vredesaktiekamp, etc), soms het luchten van je verontwaardiging (Upjohn, John Gardiner, etc), of gewoon een verslag (schillenboerin, Woensdrecht, etc), maar altijd vanuit een bepaalde invalshoek en vol informatie. Soms filosofisch getint (deskundigen, scheren, etc) maar vaak ook keihard en vol met (vaak wat minder bekende) informatie (UF6, pesticiden, etc).

En dat is ook onze functie, wij kunnen de dingen keihard en recht voor de raap zeggen, we zijn niet bang om abonnee's te verliezen. Soms ook wel natuurlijk, maar we zullen er geen dingen voor laten. Wij hoeven niet bang te zijn dat onze adverteerders het niet goed vinden en daarom ergens anders gaan adverteren. Daarom kon bij ons ook het inmiddels al beruchte wehkampmethode artikel gelezen worden. Als ons dat artikel veel lezers had gekost, wat het tussen haakjes niet gedaan heeft, hadden we dat natuurlijk jammer gevonden, maar voor ons zou dat geen reden zijn geweest om dergelijke artikelen in de toekomst niet meer te plaatsen. Je kan dat natuurlijk eigenwijs noemen, en zelfs arrogant, maar wij hoeven niet te schrijven wat de mensen graag willen lezen. Laten de mensen maar lezen wat ze willen, wij schrijven

wel wat we willen. Als dat gelezen wordt is dat prachtig, 't is zelfs wel een voorwaarde waarschijnlijk (als het alleen gelezen zou worden door de vaste Vlegel-mensen, zou je het net zo goed kunnen vertellen, dat is veel goedkoper), maar onze argumenten worden echt niet beter, als ze door meer mensen worden gelezen.

LASTIG MAANDBLAD VOOR EDE

Maar wat vindt men van de informatie van de Vlegel? Is er iets waar we te vaak over schrijven? Of juist iets waar we nooit over schrijven? Welke stukken zijn het beste? En welke het slechtst? Moet er meer humor, cultuur, of wat dan ook in?

Om achter de antwoorden op deze vragen te komen, hebben we bij het dubbeldikke zomernummer een enquête gestopt die ingevuld en terug gestuurd kon worden. Jammer genoeg is er van die gelegenheid (bijna) geen gebruik gemaakt. Van de ruim 80 formulieren die we verspreid hebben, kregen we er precies 6 terug. Van die zes waren er 5 van mensen die heel dicht bij de Vlegel betrokken zijn. Een enquête van één buitenstaander is nauwelijks genoeg om ons te vertellen hoe we bezig zijn: wat we fout of juist goed doen, wat er in de Vlegel node gemist wordt, etc. Jammer maar helaas, het is niet anders. Dan moeten we maar aannemen dat alles naar wens is, want als 't heel slecht gevonden werd zouden we dat wel merken aan het aantal opzeggingen.

Eén opmerking (niet via de enquête maar via een opzegging) heeft ons een tijdje bezig gehouden. De klacht was dat we

ons maar bleven concentreren op de kernenergie en kernwapens problematiek. Alhoewel de roots van de Vlegel natuurlijk in de AKB liggen, wagen we dat toch wel te betwijfelen. Natuurlijk wordt er in de Vlegel aandacht besteed aan de kerncentrale plannen, maar niet omdat dat toevallig ons stokpaardje is, maar omdat het nieuws is en omdat we het als zeer beangstigend ervaren dat een zo gevaarlijke bedrijfstak die door het massale verzet ertegen ten dode leek te zijn opgeschreven, door dit non-senses kabinet weer van stal wordt gehaald. En verder, omdat juist bij de argumentatie rondom kernenergie hun leugens en verdraaiingen duidelijk gemaakt kunnen worden, denk alleen maar 'ns even aan het zure-regen argument.

En natuurlijk hebben we aandacht besteed aan de kruisraketten, maar dat is het afgelopen jaar gewoon een 'hot-item' geweest. En over Woensdrecht (-akties) schrijven we omdat we daar zelf bij betrokken zijn geweest; informatie uit de eerste hand. Maar we hebben niet het idee dat die twee onderwerpen te veel behandeld zijn. En dan nog, moeten we stukken van de AKB weigeren omdat er de vorige keer ook al iets over kernenergie in heeft gestaan? 't Is niet zo vreemd dat de AKB zich betrokken voelt bij de Vlegel en veel stukken levert: zo ongeveer iedereen van de AKB zit ook in de Vlegel! We zouden graag zien dat meer clubs zich zo bij de Vlegel betrokken zouden voelen.

LASTIG MAANDBLAD VOOR EDE

totstand koming

Toen we met de Vlegel begonnen, hadden we eigenlijk geen idee hoe 't was om een maandblad te maken. In de ontwikkelingsfase is er ook meer aandacht voor 't inhoudelijke deel geweest dan voor het praktische deel. De enigste ervaring die enkelen van ons hadden in de publiciteitssector was de brochure die door de AKB zelf gemaakt en uitgegeven was (Kernenergie: Vooruitgang of Vernietiging. Oktober '83, 105 blz. f 5,-. Nog steeds verkrijgbaar). Toch was ook dat iets heel anders. We hebben daar ruim drie kwart jaar over gedaan en het werkt tempo was abominabel laag. De tijdsdruk was er ook helemaal niet, alleen de laatste paar weken. Daar kwam bij dat het praktische werk (typen, lay-outen) op een paar mensen neer kwam.

Met de Vlegel zou dat anders moeten, dat was wel duidelijk. Het werk moest beter verdeeld worden, iedereen moest in principe alles kunnen. En we moesten leren om in 't voren te werken, niet alles meer op het laatste moment moeten. Het moest een collectief worden en dan moeten de lasten ook collectief gedragen worden (de lusten collectief dragen is nooit zo'n probleem geweest bij ons). Nu, na 10 nummers, blijkt toch weer dat maar een heel klein groepje de Vlegel dragen en draaiende houden (3-5 mensen). De goede wil is er in veel gevallen wel en in 't begin waren we ook met genoeg mensen

(ongeveer 10) en zelfs met mensen van buiten het vaste AKB-kluppie. Maar mensen haken af, om wat voor reden dan ook. Dat zien we trouwens bij de AKB ook. Daarbij komt dat niemand zich full-time met de Vlegel kan (en wil!) bezig houden. We hebben nog meer te doen en voor mij (dirk) moet de Vlegel niet al m'n tijd op gaan slokken. Ik wil ook nog andere dingen kunnen doen (en zo ligt dat met iedereen). De Vlegel moet een middel blijven (om iets te veranderen, kennis over te dragen, mensen weerbaarder, aktiever te maken) en mag geen doel worden waar niets meer naast mogelijk is!

Om de vaste kern van de Vlegel is er gelukkig een groep(je) dat zo af en toe wat schrijft, Vlegels rond brengt, enzo. Anders zouden we het ook niet redden elke maand!

schema

Alhoewel er nog wel het één en ander zal veranderen, hebben we nu een redelijk vast staand werkschema voor de Vlegel. 't Werk voor de Vlegel begint op de laatste of op de op één na laatste dag van de maand. Op het moment dat de (op dat moment voor ons al weer oude) Vlegel van de drukker komt, en er veel eenvoudig praktisch werk gedaan moet worden (rapen, nieten, vouwen, adresseren, wijken verdelen), wordt er gebrainstormed over wat er in de volgende Vlegel moet komen. Er wordt geïnventariseerd waar men over wil schrijven en wordt bekeken of we mensen moeten benaderen om over iets (aktueels) te schrijven waar we zelf niet zo veel van afweten. Meestal blijken er dan nog maar heel weinig ideeën te zijn. Daarom hebben we sinds kort een extra vergadering ingelast en wel een week vóór de kopysluit-

ingsdatum. Het blijkt zelfs dat er op die datum nog maar erg weinig stukken zijn. Dan moet er meestal nog geschreven gaan worden! Dat is ook één van de redenen waarom die datum al halverwege de maand is. Om te proberen die, soms tot wanhoop drijvende situatie een beetje te veranderen, hebben we die extra vergadering gepland. 't Is nu nog te vroeg om te beoordelen of het werkt, maar we hopen natuurlijk van wel.

Ná de kopysluitingsdatum kan er begonnen worden met typen. Eigenlijk is het de bedoeling dat daarvoor de stukken nog nagekeken worden op grammaticale fouten. Dit lukt echter maar zelden en zeker met de stukken die helemaal op het laatste nippertje ingeleverd worden. En omdat je bij het typen over de fouten heen leest, ligt daar de grondslag voor het feit dat er zoveel fouten in de Vlegel staan. Voor 90% is dat de faktor tijd!

Maar er kon dus worden begonnen met het typen. En dan begint echter ook meteen het grootste probleem van de Vlegel heden-tendage. Omdat we nog steeds niet zelf een (goede) typemachine hebben, moet het typen steeds ergens anders gebeuren. Dit is heel lastig, deels omdat er maar weinig mensen kunnen typen, of tijd er voor hebben, maar vooral omdat je dan ook nog eens een keer afhankelijk bent van anderen. Op het moment dat je wilt (of kunt) typen, moet dat ook maar net kunnen. Dan is het afwachten of de typemachine vrij is en het gebouw open. Daarbij komt dan ook nog eens een keer dat je toch al-tijd weer het gevoel hebt in de weg te zitten. Daarom rekenen we voor het typen ongeveer een week, trwijl dat toch eigenlijk wel in 1 of 2 dagen zou moeten kunnen. Ook weer een belangrijke

reden waarom de kopysluitingsdatum al zo snel is. Als de eerste stukken getypt zijn, beginnen we met het controleren op typfouten. Dan moeten opnieuw de foute zinnen getypt worden. Dit kost allemaal veel tijd, omdat het typer en corrigeren door twee verschillende mensen moet gebeuren (na een paar uur typen zie je alle fouten over het hoofd). Dan wordt de, in kolommen, getypte tekst op grote vellen geplakt

en vervolgens verkleind. Dan kan het eigenlijke lay-outen pas beginnen. Illustraties zijn vaak ook nog een probleem, dus veel zoekwerk, kopieëren, knippen, plakken, etc. Ondertussen is het dan al meestal zo rond de 25ste van de maand. Dat betekent dat de vormgeving in ongeveer 2 dagen en nachten moet gebeuren. Voor-kanten zijn vaak ook nog een probleem: weinig ideeën en het moet er toch een beetje leuk uit zien. Deze keer was het voor het eerst dat we al een voorkant hadden voor dat 'ie helemaal klaar was (nu is de voorkant dan ook wel voor de hand liggend, maar toch). 't Is ook nog een probleem om op het juiste aantal bladzijden uit te komen; dat moet namelijk een meervoud van vier zijn. Maar met een beetje gepuzzel en zo af en toe een poster lukt dat wel. Je begint er natuurlijk ook wel een beetje handigheid in te krijgen. Steeds sneller zie je op hoeveel bladzijden je uit zult komen. Maar 't blijft gokken en een flinke portie geluk af en toe. Ongeveer rond de 27ste, maar vaak eerder, moet de Vlegel dan helemaal klaar zijn om naar de drukker te kunnen. Een zucht van

verlichting elke maand opnieuw, als dat weer gelukt is. Een kort zuchtje echter, want twee á drie dagen later begint de cyclus voor de volgende Vlegel. Niet veel tijd om uit te blazen, dus! Hoewel het lay-outen (de vormgeving) elke maand weer een haastklus is, zijn we over het resultaat toch redelijk tevreden. Zeker gezien het feit dat niemand van ons daar ook maar iets voor geleerd heeft. Alles hebben we ons zelf aangeleerd en is resultaat van logisch denken.

cijfers

Iets anders waar we geen enkele ervaring mee hadden was het bepalen van de prijs en oplage. Bij de AKB-brochure heeft ons dat lelijk opgebroken, daarmee zijn we er zo'n kleine f 800,- bij in geschoten en hebben we er nog ruim 40 (van de 200) onverkocht in de kast staan. Met de Vlegel hebben we aanmerkelijk beter gegokt. 't Eerste nummer is bijna geheel weg (40G exemplaren) en van het tweede (500 ex.) hebben we er nog maar zo'n dertig over. Daarna zijn we op een oplage van 100 gaan zitten en nu zitten we al weer een tijdje op 115.

Alhoewel de eerste 2 nummers gratis waren, hebben we de kosten daarvoor er door giften en door winst in de eerste abonnementsperiode (nummers 3 t/m 7) geheel uit gekregen. We draaien al een tijdje met een niet onaanzienlijke winst. Toen we dat zagen aankomen, hebben we de postabonnements goedkoper gemaakt. Hoewel ons dat per nummer zo'n f 10,- kost, kan dat er wel uit. Ook proberen we el-

ke maand een bijlage te hebben. Van 't geld dat we dan nog over houden, kopen we dingen die hard nodig zijn: lay-out materiaal, nietmachine en we sparen (nog steeds en dat zal ook nog wel even duren) voor een type-machine.

Op dit moment hebben we 86 abonnee's. Niet gek dus, want we hadden op 50 gerekend en 40 als bestaansminimum aangehouden. Maar we zouden graag rond de 100 zitten en dat lijkt ons dan ook meteen het maximum-haaltbare hier in Ede. De losse verkoop gaat ook steeds beter; op dit moment zijn we in 4 winkels te verkrijgen: de Klein Grutterij al vanaf het allereerste nummer en 't Egeltje, Pel en de Mythe vanaf nummer 8 of 9. Maar we proberen nog meer verkooppunten te krijgen, liefst ook in de buitendorpen, of in elk geval in Bennekom. Dat is namelijk nog ongeveer de enigste manier om nieuwe mensen te bereiken.

Behalve in de noordelijke provincies wordt de Vlegel in heel Nederland gelezen (ha, ha, ha): Achterhoek, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Zuid-Limburg. Maar dat lijkt meer dan het is. We hebben ongeveer 15 postabonnee's: bekenden van de vaste kern en ex-Edenaren.

konklusie

De konklusie zou dus kunnen zijn dat de Vlegel bestaansrecht heeft. Afgezien van de al eerder genoemde knelpunten (het lijkt wel een nota van Smit-Kroes): weinig mensen, weinig Edese onderwerpen, weinig kopy van buiten de vaste groep (en die zijn

zelf ook een keer uitgeschreven) en de typemachine problematiek, gaat het zeer voorspoedig. Maar die vier knelpunten zijn toe-
vallig wel net de belangrijkste vier poten waar de Vlegel op moet rusten.

Je zou dus ook kunnen zeggen dat eigenlijk alleen het abonnee bestand en de verlies en winst rekening er gezond uitzien. En dat is mooi niet genoeg. De Vlegel draait op een zeer smalle basis. En of die basis toch nog net breed genoeg is zal de toekomst uit moeten wijzen. Er zijn bedenkingen, maar er is ook wil om door te gaan. Welke kant de wijzer uit zal slaan is nog onbekend en onzeker. Dat hangt voor een belangrijk deel af van de mensen die er nu (al is het zijdelings) bij betrokken zijn. Maar ook van het feit of er bij de vaste groep nieuwe mensen komen. Is dat niet het geval en lukt het ons niet om de leegloop te stoppen dan ziet het er niet zo best uit en lijkt de Vlegel geen lang leven meer te zijn beschoren. En, daar

zijn wij het in elk geval wél allemaal over eens, dat zou jammer zijn! Niet omdat we denken dat we zo belangrijk zijn en onmisbaar en dat we al veel bereikt zouden hebben, maar wel omdat we al heel veel informatie hebben door gegeven, waarvan het anders nog maar de vraag was of jullie het gelezen hadden en dat daar dus blijkbaar behoefte aan is, omdat het gelezen wordt. Niet iedereen heeft waarschijnlijk een abonnement omdat 'we zo aardig zijn' of omdat het 'zo'n leuk initiatief' is!

Al met al gaat de Vlegel met een voorzichtige optimisme de feestdagen en (hoogstwaarschijnlijk) 1985 in!

dirk

KRUIDENIERS

MENTALITEIT

"Goedemorgen, mijnheer Van de Meent".

"Goedemorgen, slager"

"En mijnheer Van de Meent, wat mag het zijn vandaag?"

"Een kilo biefstuk, graag".

"Mag het ietsje meer zijn? Elfhonderd gram? Had u verder nog iets gewenst?"

"Een ons rosbief, een ons schouderham en een pakje echte boter.

Want met zo'n ontspanningspas gaat het wat makkelijker, nietwaar?"

"Zo zo, mijnheer Van de Meent, u heeft zo'n ontspanningspas! Boft u daar even mee!! Niet iedereen is zo gelukkig als u".

"Zeg slager, nu we het daar toch over hebben, hoeveel korting krijg ik hier? Zo maar een vraag hoor".

"Geeft niets, mijnheer Van de Meent, daar kan ik u een precies antwoord op geven. U krijgt bij mij 5% korting .

"Eh, eh slager, kan het ietsje meer zijn?"

STUUR 'NS EEN KAARTJE

Wanneer je in Nederland niet in militaire dienst wilt kun je een beroep doen op de Wet Gewetensbezwaarden.

De jongens die echter niet zich zelf maar het militairisme ter discussie willen stellen, weigeren een beroep op deze wet te doen.

In dat geval trekt de 'rechtstaat' haar tolerante jasje uit en slaat hard toe. 12 Maanden gevangenis!

Toen ik zelf wegens totaalweigeren vast zat, vond ik het te gek om via brieven en kaarten de steun van de buitenwereld te voelen.

Hierbij doe ik dan ook een oproep om de jongens in de bajes een briefje of een kaartje te sturen. Vergeet niet een postzegel mee te sturen, want in de bajes mogen ze niet veel geld uitgeven....

groetjes van Arie.

TOTAALWEIGERAARS

Charlie Hemming
HVB De Weg Bijlmerbajes
Wenkenbachweg 48
Amsterdam.

Rein van der Vliet
HVB De Weg Bijlmerbajes
Wenkenbachweg 48
Amsterdam.

Ton van Heck
Gevangenis de Boschpoort
Nassausingel 26
Breda.

Bernard Mantel
HVB Het Veer
Wenkenbachweg 48
Amsterdam.

Marc Räkera
HVB 1
Wolvenplein 27
Utrecht.

Eelko Haak
HVB
Kousteensedijk 2
Middelburg.

Frits ter Kuile
De Vest
Oostvest 22
Haarlem.

Cristo Motz
Jeugdgev, Nw Vosseveld
Lunettenlaan 501
Postbus 55
Vught.

Kees Brinkman
HVB De Sprang
Stevinstraat 405
Den Haag.

Jeroen Kouwenberg
HVB
Pollartstraat 7
Roermond.

Dirk van Donselaar
De Corridor
Postbus 11
Zeeland.

Jan Autsema
HVB
Wilhelminastraat 16
Arnhem.

Marinus Augustijn
Hereweg 148
Groningen.

Pieter van Reenen
Wenkenbachweg 48
Amsterdam.

VAKANTIE IN SPANJE?

De redactie vreest dat het volgende nummer niet uit kan komen, omdat de halve redactie dan waarschijnlijk in een heropvoedingskamp in Spanje zal zitten. We sidderen voor de roe!

Enmaal bij het raadhuis aangekomen, werd Sinterklaas welkom geheten door burgemeester M. K. van Dijke.

„We begrijpen allemaal, dat u wat vermoed bent na zo'n lange reis vanuit Terschelling, vanmorgen,” aldus Edese burgervader tot de Sint. „De kinderen zijn allemaal reuze benieuwd wat voor verrassingen u heeft meegebracht. Gelukkig zijn bijna alle kinderen braaf geweest.”

De burgemeester merkte vervolgens op, „dat sommige oudere kinderen wat minder braaf geweest zijn. Maar die moet u dan maar meenemen in de zak naar Spanje. De kinderen, die hier in Ede zoveel vernielingen hebben aangebracht, kunnen dan in Spanje misschien een heropvoeding krijgen,” zo luidde het voorstel van de heer Van Dijke.

Anti-militeren verkwast Gemeentegebouwen

Ede in Ede besmeurd

ED E — Afgelopen week werden het hoofdbureau vestigingslocatie, de Albertstunnel bij stra. Gede-Wageningen, het raadsgebouw en de burgemeesterswoning besmeurd met kreten, die meentzen dat zij afkomstig zijn van de actiegroep „Onkruit”. Enkele van de leuzen „Arie moet vrij”, „Militarisme is moord” en „Onkruit heeft gaat niet”, „Chaussee...”, „Veden voor het weigeren van de dienstplicht. De actie was mede georganiseerd door de actiegroep Onkruit. Hoewel de politie nog niet over aanwijzingen beschikt wie verantwoordelijk is voor „schilderacties”, wordt aangenomen dat de leuzen zijn aangebracht door sympathisanten van de actiegroep.

ED Ezen santen van de actiegroep schoot te maken. Terwijl vanmiddag de officiële opening zou plaatshebben, was het nieuwe gebouw vannacht aan drie zijden beklad.

Op 22 december gaan er zo'n 35 anti-kernenergie activisten en anti-militaristen uit het hele land voor een 10daagse reis naar Engeland. Doel van deze reis is om contacten te leggen met de zuster-bewegingen daar. De reis zal onder meer voeren langs Windscale, Springfields en andere kernenergie-objekten. Ook willen we onze steun en solidariteit betonen met het vredeskamp in Greenham Common en bij de mijnwerkers in de door de staking het ergst getroffen gebieden. Om bij de stakende mijnwerkers niet helemaal met lege handen aan te komen, is er een gironummer beschikbaar gesteld waarop geld kan worden gestort. Dit bedrag zal dan door ons aan de stakerssters worden overhandigd. Kan je dus nog iets missen in deze toch al dure tijden, stort dat dan op giro 354 903 Stichting Scharenhuis, Postbus 41092 Groningen ovv "Stakerssters". Bij voorbaat dank.

Als de kantonrechter de C.W.S. in het ongelijk stelt, ligt de zaak simpeler. Op dat moment is er een nieuw systeem waar je in principe niet voor hoeft te betalen.

dan wordt je afgesloten en zit je zonder beeldsignaal. Het oude systeem wordt dan namelijk ook afgesloten.

Geert

tot slot

Laat je de kabeltelevisie buiten de deur, dan moet je sowieso niet betalen. Je betaalt dan voor iets wat je niet wilt hebben.

Laat je de kabeltelevisie wel in huis, wacht dan in ieder geval tot de uitspraak van de kantonrechter er is. Betaal niet en onderteken niets. Besef wel dat als je later de kabeltelevisie wel accepteert dat er dan een navordering kan komen. Wil je later de kabel toch niet,

Dit zul je dan missen op tv

GEZOCHT: NIEUWE ENERGIE- EN GELD BRONNEN

Zoals bekend mogen we binnenkort de aankondiging verwachten van de bouw van enkele nieuwe kerncentrales. Akties tegen de nucleaire industrie zijn meer dan ooit noodzakelijk!

Wij, als AKB-Ede voeren al zo'n drie en een half jaar op allerlei manieren aktie tegen de kernenergie-industrie.

Maar, zoals bekend, aktievoeren en -voorbereiden kost geld. Veel geld. We zien dan nu ook langzaam maar onafwendbaar de bodem van onze schatkist steeds leger worden.

Alhoewel we ten volle beseffen dat er gironummers zijn die 't geld harder nodig hebben dan wij, willen we toch één keer-tje vragen om wat geld.

Want de strijd tegen de kerncentrale plannen (en tegen de bestaande kerncentrales) moet gevoerd blijven worden.

Stort daarom gul & onbeheerst op de Gelders-Utrechtse Bank rek.nr. 92.58.15.357 t.n.v. D. Bannink o.v.v. gift akb.

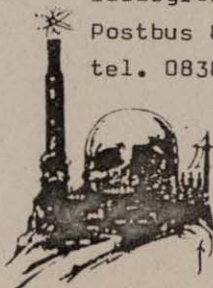
Nieuwe aktieve mensen die mee willen gaan draaien in onze basisgroep zijn van harte welkom. Als je interesse hebt, of gewoon meer wilt weten, kun je contact opnemen. Bij voorbaat onze hartelijke dank!

Anti-Kernenergie Beweging

Basisgroep Ede

Postbus 8094

tel. 08380 - 21414

WAT MAAKT ZO'N PIEMELTJE NOU UIT?

Na het eerste artikel over seksisme en militarisme in Vlegel 8 ben ik me eens goed gaan verdiepen in dit onderwerp. En dat is zeer de moeite waard. Daaruit volgt dan dit artikel, dat voor het overgrote deel door andere mensen is geschreven. Ik vind het echter zo'n verhelderend stuk, dat ik het de Vlegellezers(essen) niet wil onthouden.

opvoeding

Opgegroeid met vijf broers, kwam ik er al snel achter dat zo'n piemeltje veel (zo niet zéér veel) uitmaakt. Als meisje moest ik door m'n broers worden beschermd; tegen van alles en nog wat. Je leert zodoende al vroeg bang te zijn of je denkt dat je alleen niets kunt. Daarnaast werd ik veel geplaagd, vnl. met m'n uiterlijk. Als er door de mannen in de familie werd gepraat over serieuze zaken als bv. politiek werd mij de mond gesnoerd met 'wat weet jij daar nou van', dit gebeurde zelfs nog toen ik al zeventien was!

Zo'n opmerking werd nooit tegen één van de jongens gemaakt. De jongens mochten na het eten voetballen, ik moest helpen met de afwas.

Dus het werd me al snel duidelijk wat voor mij als vrouw belangrijk was: m'n uiterlijk, m'n huishoudelijke kwaliteiten, m'n onderdanigheid aan mannen. Mondig zijn werd me net zo min thuis als op school geleerd. Gevoeligheid, onzekerheid e.d. waren vrouwelijke eigenschappen. M'n oudere broer werd ook nogal eens gepest, hij was een zgn. moederskindje, hing erg aan mijn moeder, zat nog graag op schoot.

Maar hij zou wel opknappen in dienst, volgens de heren thuis. En inderdaad, toen hij eruit kwam had 'ie lef, leek ongevoelig en commandeerde vooral de vrouwen in de familie in het rond. Een 'echte' man!

De vrouwelijke eigenschappen werden dus duidelijk als minderwaardig ingeschat. Daartegenover werden stoerheid, ongevoeligheid, lef en het achter vrouwen aanzitten als mannelijke eigenschappen hoog gewaardeerd. Hoe moeilijk het is en hoeveel tijd het je kost om bij een opvoeding waar zo duidelijk de scheidslijn tussen man/vrouw werd getrokken, je gedrag te veranderen is duidelijk.

Toch, toen ik me bewust werd, hoe rolpatronen functioneren, was het me ook meteen duidelijk waar het gevoel van onvrede, wat ik ervaaarde in relaties met mannen vandaan kwam.

En vanaf dat moment kon ik er voor mezelf in ieder geval iets mee gaan doen.

Maar hoe diep het zit, daar word ik dagelijks nog met m'n neus op gedrukt. De neiging om mezelf afhankelijk op te stellen, de faalangst etc.

Dat mannen zich ook bewust worden van het vastzitten in mannelijk gedrag is een goede zaak.

Dat veel mannen hun best doen dit te veranderen, zie ik regelmatig in m'n omgeving.

En toch is het overgrote deel van de mannen hier totaal niet mee bezig. Ze zijn zich niet, nauwelijks of juist uitstekend bewust van de rol waar ze inzitten. En voelen zich daar prima bij. Want in die rol hebben ze macht, macht om te overheersen, macht om vrouwen te onderdrukken. Hoe er met de 'mannelijkheid' wordt omgegaan in het leger, hoe deze wordt aangewend om van soldaten goed geoliede vechtmachines te maken, wordt aangetoond in het volgende stuk.

opleiding

We zouden het doel van de opleiding tot soldaat als volgt kunnen omschrijven: 'Mannen, in wat voor situatie dan ook, automatisch op bevel te laten vechten c.q. doden'.

Bijna niemand knalt uit zichzelf een ander kapot, daarom moet dit worden aangeleerd. Een aanspraak op de mannelijkheid van de soldaat is het middel om die doelstelling te bereiken.

Alvorens in te gaan op de manier waarop de soldaat in het leger wordt gevormd, willen we eerst proberen het begrip mannelijkheid te omschrijven aan de hand van vier kenmerken. Deze vier kenmerken zijn voornamelijk gebaseerd op een bepaalde en persoonlijke voorkeur, maar zijn toch over het algemeen sprekend voor het begrip mannelijkheid.

Voor deze kenmerken is gekozen, omdat die juist in het leger expliciet naar voren komen.

Tevens is voor het definiëren van deze kenmerken gekozen om aan te geven dat wat van mannen wordt gemaakt in het leger niet uit de lucht komt vallen, maar in een breder maatschappelijk kader geplaatst moet worden.

vechten

1. Het zich niet verantwoordelijk voelen voor de eigen seksualiteit. Als een man opgewonden raakt door de uiterlijke kenmerken van een vrouw (minirok of 'uitdagende' borsten), is die opgewondenheid de 'schuld' van de vrouw. Zij is degene die het gevoel bij de man teweeg brengt en hij reageert daar alleen maar op. Het mannelijk oog seksualiseert uiterlijke kenmerken van vrouwen terwijl deze niet bij voorbaat seksueel geladen zijn.

De kern van het seksisme is dan ook dat vrouwen maar tot een aspect van hun persoonlijkheid worden teruggebracht en gewaardeerd: hun uiterlijk.

Wie kent niet de reacties van mannen op het feit dat vrouwen met ongewenste intimiteiten aanranding en/of verkrachting worden geconfronteerd. 'Dat zal je wel uitgelokt hebben' of 'dan had je je maar niet zo moeten kleden'.

De schuld van de opgewondenheid wordt dus gelegd bij de vrouw, de eigen verantwoordelijkheid van de man wordt ontkend, terwijl hij degene zou moeten zijn die zijn gevoelens en seksualiteit ter discussie stelt.

2. De vanzelfsprekendheid dat seksualiteit slechts mag plaatsvinden tussen man en vrouw. Seksualiteit tussen mannen wijkt af van wat als normaal wordt gezien. Dit leidt tot stigmatisering van homo's die als minderheid in de marge van de maatschappij worden gedrukt.

Homoseksualiteit is iets afwij-

kends, en staat als zodanig bloot aan bedreiging of wordt hooguit getolereerd.

De angst voor homoseksualiteit is zo groot dat gevoelens van genegenheid tussen mannen onder elkaar meestal blijven steken in een stomp tegen de schouder of een avondje stevig doorzakken.

3. Het bijna ontkennen van emoties en gevoelens die mannen in een kwetsbare positie brengen. Gevoelens van angst en onzekerheid worden weggerationaliseerd omdat daardoor de machtspositie in gevaar komt en het imago in de konkurentieslag met andere mannen een gevoelige deuk zou oplopen. Tevens zouden mannen door het uiten van dit soort gevoelens de controle en dus de macht over de situatie verliezen. Het rationaliseren van gevoelens is geen slechte eigenschap, het ontkennen en bewust onderdrukken van gevoelens die de machtspositie in gevaar brengen echter wel. 'Manmoedig pinkte hij een traantje weg'. Dit is misschien wel het meest verminkende en destrukatieve kenmerk van mannelijkheid voor mannen zelf. Zelfs zo dat mannen helemaal verstikt raken in hun emoties en zich nog maar op twee manieren kunnen uiten: of totaal dichtklappen of een bui van agressiviteit.

4. De rol van beschermer.

Van jongs af aan krijgen mannen die ingegoten. 'Zorg goed voor je moeder (zusje), jongen, tot ik

terug ben!'

Jongens leren vooral dat ze moeten vechten voor de eer ter bescherming van vrouwen. Om deze rol te vervullen is er een beschermeling nodig; de vrouw.

Maar dan moet er wel wat te beschermen zijn, wat betekent dat vrouwen minder cq. zwakker zijn dan mannen. Op het moment dat vrouwen het recht voor zelfbeschikking opeisen en sterker worden, is dat een direkte bedreiging voor de status van de man. Het essentiële kenmerk van een beschermer is immers dat hij mensen heeft die van hem afhankelijk zijn.

Om te voorkomen dat vrouwen uit die afhankelijke positie stappen moet ze onderdrukt worden.

Charlottje Gillman verwoordt deze tegenstelling als volgt:

'Een kloeke man uitte eens hevige bezwaren tegen het feit dat ik mijn vrijheid opeiste om alleen over straat te gaan. 'Een echte man', zei hij 'staat altijd klaar om een vrouw 's nachts over straat te begeleiden. Hij is haar natuurlijke beschermer'. 'Waartegen?', vroeg ik. 'Waar een vrouw de meeste angst voor heeft, is nu juist in een donkere straat haar natuurlijke beschermer tegen te komen!'

Als we nu alle vier kenmerken met elkaar combineren zien we iets heel merkwaardigs; de man moet van datgene-vrouwen- houden,

wat hij heeft geleerd te verachten -vrouwelijkheid-.

Hiein zit de ongelijkheidsverhouding tussen mannen en vrouwen opgesloten.

Mannen voelen zich meer dan vrouwen, maar zij kunnen zich niet 'volmaakt gelukkig' voelen zonder een relatie aan te gaan met hun tegenovergestelde komponent, de vrouw. Van juist die ene vrouw, als verzorgster en behoudster van zijn gevoelens, bestaat een zekere mate van emotionele afhankelijkheid.

De definities van mannelijkheid eisen van de man dat hij een direkte of indirecte belediging niet over zijn kant kan laten gaan. Hij zal en moet zich revancheren, anders is hij een lafaard. En die revanche kan maar op één wijze; met geweld. Zo kan een jongen of man ook geen gevecht uit de weg gaan, want dan is hij verwijd.

Mannelijkheid is zo doorweven met geweld en agressiviteit dat de relatie naar het vechten in de oorlog om je mannelijkheid te bewijzen zo gelegd is. Samuel Stouffer konstateerde in zijn onderzoek naar de Amerikaanse soldaten in de tweede wereldoorlog: "De angst om te falen in de rol van soldaat, door bijvoorbeeld lafheid te tonen in een gevecht, werd vaak niet alleen ingegeven door de angst voor de sociale afkeuring voor die lafheid als zodanig, maar door een veel sterkere, diep gewortelde angst die te maken heeft met de opvattingen over sexen-rollen. Wanneer je als soldaat faalde in moed en uithoudingsvermogen liep je het risico dat je er van beschuldigd werd geen man te zijn. (Wat is er knul - heb jij kantjes aan je onderbroek?) Wanneer je door de maatschappij niet duidelijk als man werd aanvaard, zat het er dik in dat je als 'vrouw' gebrandmerkt werd en dat is een gevaarlijke dreiging met de hedendaagse opvattingen over de mannelijke per-

soonlijkheid." En meer samenvattend kan worden gezegd "dat volgens de code van de front-lijn soldaat zijn gedrag tijdens de strijd gezien wordt als een mannelijkheids proef". Volgens generaal S.L.A. Marshall in Men Against Fire is de Amerikaanse soldaat het meest bang om dat gene te verliezen wat hij waarschijnlijk nog hoger aanslaat dan het leven: zijn reputatie als man tussen andere mannen. Marshall vindt dat het militaire apparaat een krachtig verbod op het uit de weg gaan van geweld moet opstellen. Daarnaast is het van belang te konstateren dat als essentieel kenmerk van het militarisme geldt dat het gebruik van geweld (inclusief het dreigen met geweld) als een geoorloofd en effectief middel wordt beschouwd om problemen op te lossen. Het geweldsgebruik van de overheid tegenover haar burgers, bij sociale onrust, en het dreigement met geweld ten opzichte van haar vijanden, legitimeert het gebruik van geweld. Voor soldaten betekent dit een bevredigende rechtvaardiging van het via geweld bewijzen dat je man bent, maar aan de andere kant ook een duidelijke verscherping van de eisen omtrent hun mannelijkheid. Hetgeen tot gevolg heeft dat de kloof tussen hun ideaal van fysieke mannelijke hardheid en moed en de realiteit van hun eigen leven, met nog meer verwrongen hardheid overbrugd moet worden. En dus dat de twijfels, onzekerheden en angst omtrent de vraag of ze die bereidheid-het gebruik van geweld-wel aankunnen nog heftiger, en misschien definitief, verdrongen en onderdrukt moet worden.

vorming

Om terug te komen op de vorming van de soldaat, is het van belang de mannelijkheid als militaire-disciplinerings te plaatsen in de speciale situatie waarin

soldaten zitten. Het leger bouwt voort op de normen van mannelijkheid die in de maatschappij gelden, juist door dat het leger een hiërarchische en autoritaire mannen-gemeenschap is, voegt zij een extra dimensie toe aan die mannelijkheid. De vorming van de soldaten kunnen we bespreken aan de hand van zes punten.

1. De militaire gedragscode. Allereerst moet de recrutee zich door middel van het bijbrengen van een militaire gedragscode en normbesef een echte soldaat gaan voelen en ook als zodanig gaan handelen en denken. Na de opkomst is de onzekerheid onder de soldaten erg groot; nieuwe omgeving, nieuwe mensen, nieuwe normen, etc. Vooral de eerste weken is de 'ontmenselijking' het grootst door het massale gedoe op de kazerne, honderden mensen in een eetzaal, massale appels, etc.

Iedere soldaat probeert zijn positie te bepalen en zijn identiteit te behouden. Logisch dat hierdoor soldaten bij elkaar steun zoeken en zo vormt zich een groep met een nieuw stelsel van normen. Konformering aan die groepsnorm levert de meeste zekerheid en zelfbevestiging. Dit proces van groepsvorming wordt nog eens gestimuleerd door de de-individualisering door middel van uniformiteit en gestandariseerde handelingen.

2. Het wegvallen van het oude denken.

Men reageert niet meer op een bevel door er over na te denken en pas dan te handelen. In plaats daarvan spreekt de hiërarchie duidelijke taal: het bevel moet snel en zonder na te denken automatisch worden opgevolgd. De angst voor de verkeerde uitvoering wordt niet bijgebracht door te straffen maar door onmiddellijke terechtstelling. Overdoen betekent overdoen voor de groep, die zich dan kan ver-maken.

3. Het isolement.

Door het isolement, de afgelegen

ligging van de kazerne, de werk- en ontspanningssfeer zijn militair, eveneens de straffen en de heel andere verzorging (medisch, sociaal en geestelijk) treedt er een vervreemding op van de burger-omgeving. Juist door dit isolement worden de militaire normen overdraagbaar. Daar gemeenschappelijke ervaringen in de burgermaatschappij ontbreken, blijft het onder andere bij stoere verhalen. Hierdoor wordt de soldaat nog meer teruggeworpen op de militaire gemeenschap, omdat dat zijn ervaringswereld is.

MSD

MILITAIR SOCIALE DIENST

UIT DIENST.....

EN DAN ?

4. Onderscheidingsdrang.

Door het isolement en de dood van de individualiteit door uniformiteit, biedt de militaire prestatie nog maar de enigste vorm voor soldaten om zich van elkaar te onderscheiden. Van alles wordt een wedstrijd gemaakt; tussen soldaten onderling, tussen compagnies, pelotons en kamers. (van "wie de schoonste kamer heeft" tot "wie de beste oefening draait"). Zo wordt de onderscheidingsdrang functioneel aangewend om verhoging van prestatie, stiptheid, netheid, oefenzin, etc. te bereiken.

5. Disciplineren van de enkeling.

Het leger gebruikt hier de groep voor, omdat de greep eist dat er niet wordt afgeweken van wat als normaal wordt gezien en het eigen "falen" mag niet de groep benadelen. Een voorbeeld: als er een speedmars wordt gelopen en iemand blijft achter, doordat hij het tempo niet kan bijhouden, moet de groep omkeren

en hem ophalen. Komt de groep hierdoor niet op tijd binnen dan moet de mars overnieuw worden gelopen. Het principe is duidelijk: de groep wordt verantwoordelijk gesteld voor het "falen" van de enkeling, de groep-disciplineert de enkeling.

6. De gevechtsmotivatie. Uit onderzoek over oorlogen blijkt dat de soldaat vecht voor zijn groep, voor zijn kameraden, naast zijn mannelijkheid wat we al eerder zagen. En zo wordt naast het principe van gehoorzaamheid nu ook nadruk gelegd op kameraadschap en teamgeest. Juist die kameraadschap en het gevoel van "mannen onder elkaar" werkt als de belangrijkste compensatie voor de frustraties tijdens de militaire dienstplicht. Genegenheid voor elkaar blijft dan wel onuitgesproken en meestal niet getoond, deze is wel aanwezig en wordt ook aangevoeld.

Deze 6 punten zijn dan wel specifiek voor het leger, maar zeker niet haar alleenrecht. Over het algemeen zijn het normale menselijke eigenschappen die echter worden aangewend voor een verderfelijke doelstelling: mannen leren te doden. Natuurlijk leidt de hiërarchiese

structuur en het doden van elk eigen denken en verantwoordelijkheid tot doelloosheid, tijdsloosheid en apathie. De 'tijd door komen' en de beste en effectiefste manier van 'overall onderuit komen' lijkt het belangrijkste te worden. In de militaire dienst wordt je geleefd. Kwetsbete gevoelens mogen niet, net als in de maatschappij, getoond worden, omdat de individuele soldaat dan uit de groep valt en als zwakkeling wordt afgeschilderd.

Het vriendinnetje thuis of de moeder funtioneert dan al snel als emotionele hoedster van de opgelopen schade in de keiharde soldatenwereld, als de man al niet emotioneel onbereikbaar is geworden door de militaire disciplinering.

advertenties van de Militaire Sociale Dienst voor 'onze jongens' in Libanon

Je hebt geen last van nachtmerries,
 Je hebt nooit ruzie met het kader,
 Je drinkt nooit teveel,
 Je rookt niet,
 Je leest geen sexboekjes,

DAN WORDT HET
 ECHT TIJD OM
 EENS TE GAAN
 PRATEN MET
 DE

**MILITAIRE SOCIALE
 DIENST**

Deze afbeelding lieten in Libanon gelegerde soldaten een dag voor hun afzwaaien op hun T-shirts afdrukken. De legerleiding hield zich afzijdig.

bindmiddel

"In een groen, groen soldatenledikant liggen twee Milva's heel parmant. En de één had geen onderbroekje aan en de ander geen behaattie. Toen kwam er een jonge luitenant en die heeft ze toen genomen en is daarna naar de MGD gegaan om een drui-per te voorkomen".

Stoerheid, brutaliteit en durf worden in het leger hoog aangeprezen en er bestaat een grote behoefte om dit te tonen. De-gene die zich niet zo stoer ge-dragen vallen uit de boot en worden op één lijn geplaatst met vrouwen: de minderwaardigen. De homo's en mietjes worden het mikpunt van de mannelijke frus-tratie. Pesterijtjes tot en met seksuele mishandeling toe. In trainingskampen van mariniers worden recruten 'flikkers' ge-noemd door hun sergeanten. Om-dat ze de reputatie hebben har-der en agressiever te zijn als andere legeronderdelen, gaan Amerikaanse mariniers zover dat ze hun korps betitelen als het 'korps met kloten', terwijl ze andere onderdelen 'de zussen' noemen. Het beeld van de vrouw als minderwaardig wezen wordt nog eens versterkt door de aan-zienlijke hoeveelheid porno op de kazerne. Op de vraag waarom hij die posters boven zijn bed hing, antwoordde een soldaat: "je leert er van hoe je met een vrouw moet omgaan". Vrouwen wor-

den dan al snel een ding met een gat of een wandelend stel tieten. In het Zwitserse leger worden plaatjes van naakte vrouwen ge-bruikt als schietschijf. De tep-pels en vagina scoren het hoog-ste, wat de schietvreugde en nauwkeurigheid ten goede schijnt te komen.

Het is statistisch bewezen dat Amerikaanse militairen 2 keer zoveel verkrachten als hun kol-lega's in de burger maatschap-pij.

minachting

De behoefte aan intimiteit en seksueel contact, de seksuele onervarenheid van soldaten, ondanks de stoere verhalen over neukpartijen en dergelijke, en hun machteloze positie in het leger worden door de legerlei-ding bewust misbruikt. "Kom op, we zijn toch geen mietjes", en uitspraken van dergelijke strek-king hebben bij soldaten een wa-re afkeer en minachting van al-les wat met vrouwelijkheid wordt geassocieerd tot gevolg. Zo be-vestigt en versterkt het leger het beeld van soldaten dat zij in de hiërarchie van de gehele maatschappij boven vrouwen staan. Maar niet alleen dat; uit al deze voorbeelden spreekt een werkelijke haat tegen vrouw-en. De tegenstelling die we ook zien in de maatschappij komt in het leger zeer extreem tot uit-ting; het meest verachte en ver-nederde in het leger en de meest verheven liefde zijn dezelfde: de vrouw!

beschermer

Zoals we al zagen bij de kenmerken van mannelijkheid is het algemene, essentiële kenmerk van een beschermer wellicht dat hij mensen heeft die van hem afhankelijk zijn. Die afhankelijkheid houdt zowel een belasting als een vergrote kwetsbaarheid in. Een succesvolle aanval op de afhankelijken is een onomstotelijk bewijs van zijn mislukking als beschermer. Afhankelijken kunnen bovendien weerbarstig en opstandig zijn, of zich willen onttrekken aan de beschermer. De beschermer kan zijn status dus niet alleen op eigen kracht handhaven. Omdat hij mensen heeft die van hem afhankelijk zijn, is hij sociaal evenzeer gebonden als degene die afhankelijk is. Men verwacht van hem dat hij voor anderen zorgt. Dikwijls zal een beschermer trachten hulp te krijgen van degenen die hij beschermt en tevens zal hij pogen hun leven te beheersen -om zo doende beter te kunnen 'beschermen'. In de meest ekstreme vorm kan een dergelijke bescherming leiden tot purdah, het opsluiten van vrouwen. Aan de hand van een persoonlijk voorbeeld willen we het boven- en onderstaande wat concreter maken.

Een man vertelt:

"Ik zat met twee vriendinnen op een terrasje, de avond naderde en de binnenstad was grotendeels verlaten. Twee mannen, die al de hele tijd opvallend in onze buurt waren geweest, naderden en zeiden dat ze zodadelijk terug zouden komen, met de duidelijke insinuatie om dan te neuken. De twee vriendinnen schoten in de lach om de absurditeit van deze mannelijke prententie. Ik niet. Zodadelijk zouden ze terug komen en ik kreeg het benauwd. Ik zou de vrouwen, gezien mijn maatschappelijke positie, moeten verdedigen tegen deze opdringerige kerels.

Tegelijkertijd besepte ik dat die enorme verantwoordelijkheid van de rol van beschermer niet aan zou kunnen en veelste bang zou zijn om te vechten. We vertrokken. Ik was banger dan mijn twee vriendinnen die nog na aan het giechelen waren om de absurditeit van dit voorval."

afhankelijk

Dit systeem van beschermer-beschermeling leidt voor vrouwen dan ook tot afhankelijkheid, onderdrukking en het verlies van zelfbeschikkingsrecht, omdat vrouwen de verantwoordelijkheid wordt ontnomen zichzelf te verdedigen. Het is een eeuwenoud ingekankerd waanidee van deze cultuur dat vrouwen te zwak zouden zijn. Het lijkt er meer op dat mannen de autonomie, die een eigen verdediging toch in zich draagt, van vrouwen met kracht willen tegengaan.

J.H. Steinhn vraagt zich dan ook het volgende af: "Is het mogelijk dat de grootste bedreiging van iemands bestaan niet door een boosaardige vijand wordt gevormd, maar door de eigen beschermers die mogelijkzwaars a) de beschermeling bewust uitsluiten, b) de beschermeling manipuleren of benadelen om meer controle te kunnen uitoefenen of een waarborg voor de veiligheid te scheppen, c) geweld aantrekken door bescherming te organiseren, en/of d) zich tegen de beschermeling keren?"

Als er geen daadwerkelijke activiteit of plicht van de beschermer wordt gevraagd, is het een plezierige rol. Het is voor een man toch wel het toppunt van mannelijkheid om al wakend over de natie, deze het gevoel te geven van bescherming. Als de mogelijkheden om deze rol waar te maken door de omstandigheden dalen, wordt zij gaandeweg minder aantrekkelijk. De beschermelingen worden een last, een kwelling en uiteindelijk een

schande. Want een onbeschermd beschermeling vormt het best denkbare bewijs van de mislukking van de beschermer.

In oorlogstijd is de soldaat tegelijk aanvaller én beschermer. Als een leger een vijandig land binnentrekt hoort het verkrachten van vrouwen tot de normale oorlogsdaden. Het is voor soldaten een objekt om hun frustraties en spanningen op af te reageren. Voorts is verkrachting van oudsher wel de beste en hardste vernedering die een man een andere man kan aandoen. De man wordt gepakt, door zijn vrouw te verkrachten. Voor de mannelijke beschermer van het binnengetrokken land is dat een dubbele vernedering: falen als beschermer van de landsgrenzen en als beschermer van hun vrouwen. Het plaatsen van een lul in een kut van de veroverde vrouwen maakt de overwinning compleet. In een 'etikette'-boekje voor de in Duitsland gelegeerde Amerikaanse soldaten staat: "Het verkrachten van vrouwen is verboden want je bevindt je in een bevriende natie." Deze zin bevestigt wat we al eerder hadden gezien: in een vijandige natie neemt men het niet zo nauw met seksueel geweld tegen vrouwen, de vraag lijkt te zijn of verkrachting strategies nuttig is of niet!

Als we de rol van beschermer combineren met hetgeen we in het hoofdstukje 'seksisme als bindmiddel tussen mannen' zien we in het leger in ekstreme vorm terug wat ook al gold voor de maatschappij: vrouwen zijn het bezit van mannen en moeten ófwel beschermd ófwel verkracht worden.

geweld

"Ook hij beschouwt moorden als iets seksueels, en seksualiteit als iets moordzuchtigs. Eerst even een voorbeeld van Cunnings als minnaar: "Hij moest haar onderwerpen, absorberen, in stuk-

ken scheuren en verteren (..) terwijl hij dacht: Ik haal je eruit, ik eet je op, o, hoer, ik maak dat je helemaal van mij wordt. Vervolgens als generaal: de diepe duistere drang van de man, het offer op de heuveltop, de ziedende begeerten van de nacht en de slaap, zat dat alles niet opgesloten in de verpletterende, gillende explosie van een granaat (...) de fallusgranaat die door een glanzende vagina van staal glijdt (....) de curve van de seksuele opwinding en ontspanning, die uiteindelijk de fysieke grondslag van het leven is."

Het is moeilijk te begrijpen en te vatten dat soldaten hun pik vergelijken met een wapen en de geslachtsdaad met een tot ontploffing brengen van een granaat, maar onverklaarbaar is het niet. De training in het leger van lichamelijke afknijping en afmatting dwingt mannen in een gestaald lichaamsgedrag, of te wel het kórpel van de echte man. Aangezien dat de enigste vorm van lichamelijke is in het leger, behoudens de stompen in de maag en tegen de schouder en het knijpen in genitaliën door de maten, moet dit zijn effect hebben op de seksbeleving. Als er totaal geen impulsen van lichamelijke tederheid en zachtheid worden ontvangen dan kan de seksbeleving ook niet zacht en teder zijn. Sterker nog; op het moment dat er herhaaldelijk op gewelddadige wijze een aanslag wordt gepleegd op het lichaam, zoals in het leger, dan is het verklaarbaar dat er een gewelddadige seksbeleving ont-

staat. En de norm dat seks neuken is en dan wel van 'steek 'm erin', 'ik heb haar genomen, gepakt' is ook bepaald niet bevordelijk voor tederheid. Zoals we al zagen in het hoofdstukje 'seksisme als bindmiddel tussen mannen' is de disciplinerende erop gericht om vrouwelijkheid in het algemeen en vrouwelijkheid in de soldaat in het bijzonder te vernietigen. Dit om de doelstelling van de opleiding van de soldaat, zoals we die al eerder definieerden te bereiken nl. 'Mannen, in wat voor situatie dan ook op bevel te laten vechten cq. doden. Dit kan alleen door een

ware lust aan te kweken voor geweld en om de soldaat te onmenselijken, omdat de doelstelling onmenselijk is. Dat er dan een direkt verband ontstaat tussen seksualiteit en geweld wordt verklaarbaar, omdat vrouwelijkheid vernietigd wordt om de soldaat zijn mannelijkheid en gevechtsbereid-

heid te tonen door de vrouw seksueel te vernietigen, bevredigd dat het geweld als lust. En dat is de lichaamstaal van het leger: geweld! De suggestie doemt zich hier op dat de menselijke behoefte aan seks mede wordt aangewend om het gebruik van geweld voor soldaten zelf mogelijk te maken.

tot slot

We hebben gezien dat er in het leger hele strakke definities zijn omtrent mannelijkheid en dat er nauwelijks tussenvormen bestaan, zoals we die in de maatschappij dagelijks om ons heen zien. Mannen die in het leger uitgemaakt worden voor flikkers, mietje etc. zouden wij gewoon macho's noemen. Kortom voor de disciplinerende is afwijkend gedrag noodzakelijk en als dat er niet is, wordt het wel geschapen.

Geheel tot slot hopen we dat dit artikel inzicht heeft verschaft in de relatie militarisme - mannelijkheid. En bij mannen tot persoonlijke afbraak van hun mannelijkheid mag leiden.

(in dit artikel is gebruik gemaakt van de brochure 'Militarisme en Mannelijkheid'. Geschreven door o.a. Jeroen Kouwenberg, een totaalweigeraar.)

WAT DOEN
WE MET
DE MINIMA?

DAAR KAN BEST
WAT AF !!!

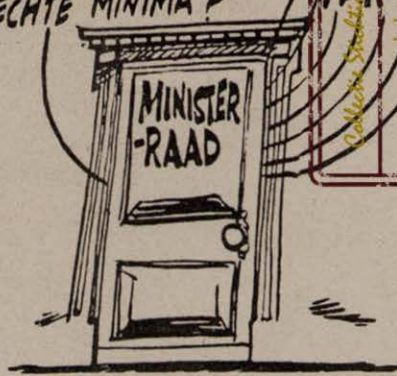

WAT DOEN
WE MET DE
ECHTE MINIMA?

SNOEIEN!
SNOEIEN!
SNOEIEN!

WAT DOEN WE
MET DE MEERJARIGE,
LANGDURIGE, HELE ERGE
ECHTE MINIMA?

PAK ZE
PAK ZE
PAK ZE
www.kalder.nl
Gedigitaliseerd door
Pakkers Studio

EN WAT DOEN
WE MET ONS?..

JA, HOOR 'NS..

WE MOETEN TOCH
ERGENS 'N GRÉNS TREKKEN...

.. M'N SCHOOLGELD..
BEYRIEDING
VAN M'N
KINDERBIJSLAG..
M'N VROU
WERKT OOK..
M'N NIJUR..
M'N WINTERJAS..
M'N GAS...
...
...
...

TBM